

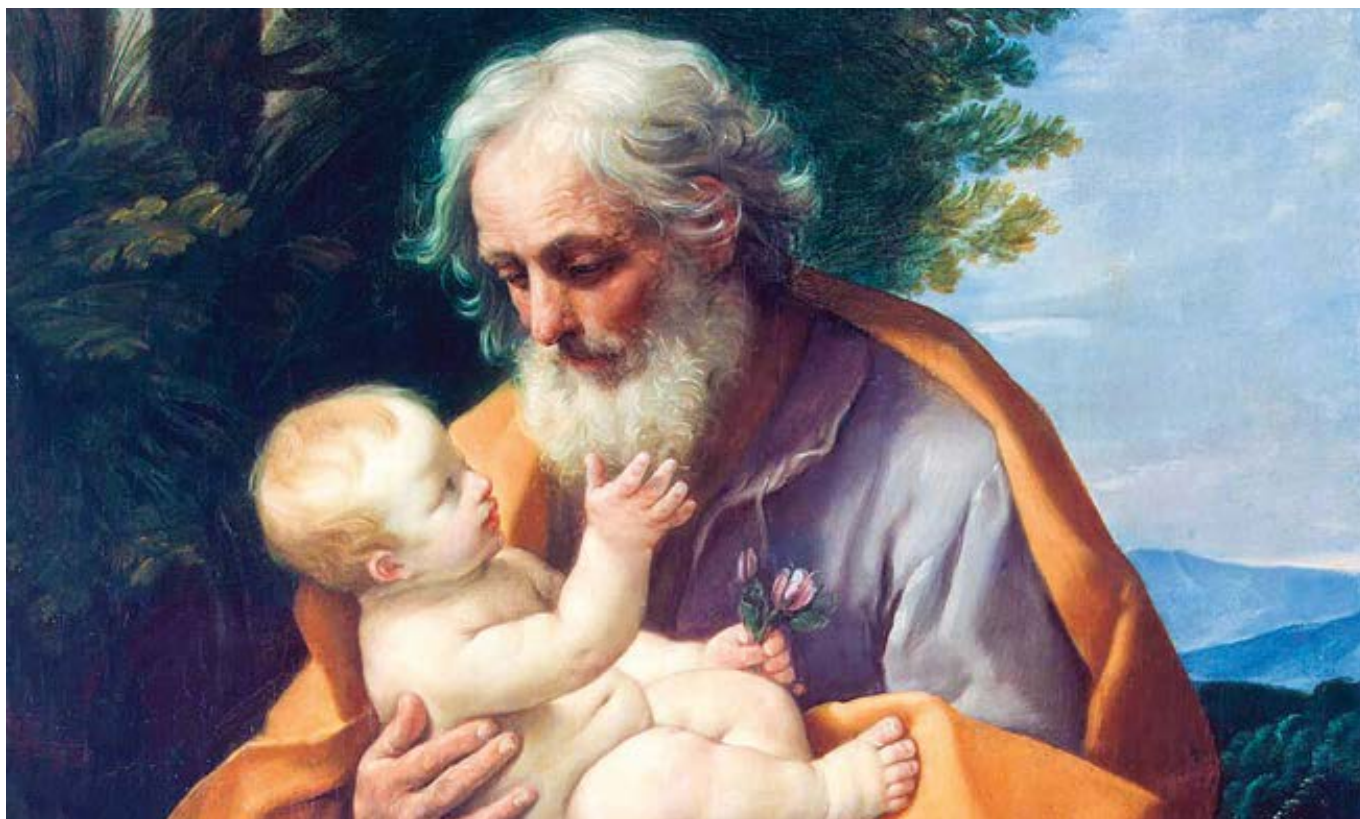
svět katolickými očima MONITOR

publicistický čtrnáctideník

ročník XVIII., číslo 6

21. 3. 2021 / neprodejné

Z OBSAHU	Pokora je pravda	04
	Křesťan a filosofie I.	09
	Exodus, púst a vznik skutečného národa	15

Guido Reni: Sv. Josef s Dítětem Ježíšem v náruči (cca 1620)

Neobyčejně obyčejný muž

Letošní slavnost svatého Josefa je něčím mimořádná, a to zejména proto, že papež František vydal apoštolský list *Patris corde* a vyhlásil Rok svatého Josefa, který potrvá do 8. 12. 2021. V apoštolském listu nás Svatý otec vyzývá k „růstu v lásce k tomuto velkému světcovi a pobídka, abychom prosili o jeho přímluvu a napodobovali jeho ctnosti“. Svatý Josef je muž, o kterém víme jen málo, ale v dějinách spásy hrál důležitou roli. Svatý Josef nás může hodně naučit. Byl spravedlivý, poslušný, čistý a pokorný manžel. Ochránce a strážce Spasitele a Panny Marie. Zažil v životě stejné obtíže jako my všichni, přesto žil příkladným životem. Byl mužem neochvějné víry a maximální důvěry

v Boží prozřetelnost. Bůh měl v jeho životě první místo. Svatý Josef byl mužem činu a poslouchal Boží vůli v běžných povinnostech každodenního života. Věrně a něžně miloval, chránil a staral se o Ježíše a Pannu Marii. Dělal běžné věci obyčejného života, ale s velkou láskou.

Pokud nás papež František zve, abychom se letos v roce 2021 snažili více poznat svatého Josefa, pak je to díky jeho pokoře, jeho diskretnosti a jeho důvěře. To všechno udělalo ze sv. Josefa muže bratrské a duchovní podpory a otcovské péče. Všichni v něm mohou najít muže, který zůstává bez povšimnutí, muže každodenní přítomnosti, diskretního a skrytého přímluvce.

Svatý Josef nám připomíná, že všichni, kdo se zdánlivě skrývají nebo jsou ve „druhé linii“, hrají v historii spásy bezkonkurenční roli. Josef je otec, který pomáhá v těžkých dobách.

Často se Boží plán naplňuje skrze naše slabosti. Pán se na naše selhání dívá s něžností Otce. V této velmi těžké době v dějinách lidstva může být svatý Josef vzorem, protože jeho mlčení mluví hlasitěji než naše stížnosti. Jeho mlčení nám říká, abychom věřili, i když ještě nevidíme světlo na konci tunelu.

P. Georges M. Mondo SVD
farní vikář římskokatolické farnosti
v Kolíně

Papež hovořil s portugalským prezidentem o obraně života

Papeže Františka dnes navštívil portugalský prezident Marcelo Rebelo de Sousa, který se později setkal rovněž se státním sekretářem Svatého stolce, kard. Pietrem Parolinem, a sekretářem pro vztahy se státy, arcibiskupem Richardem Gallagherem.

Jednalo se o první návštěvu portugalské hlavy státu po zvolení do druhého prezidentského mandátu. Jak sdělil Svatý

stolec, obě strany vyjádřily uspokojení nad dobrými bilaterálními vztahy a nad přínosem katolické církve v životě portugalské společnosti. Dále se hovořilo o řešení současné sanitární krize, obraně života a pokojném sociálním soužití. Vzhledem k portugalskému předsednictví v Radě Evropské unie byla dále věnována pozornost některým otázkám regionálního a mezinárodního zájmu,

mimo jiné multilateralismu, snaze o překonání pandemické krize a úsilí o mír, uzavírá vatikánské tiskové prohlášení. Dodejme, že prezident Rebelo de Sousa v druhé polovině února vrátil Ústavnímu soudu k projednání návrh zákona o eutanazii, který předtím schválil portugalský parlament.

Vatican News

Maďarští biskupové k potvrzení papežovy účasti na Eucharistickém kongresu

S velkou radostí jsme přijali zprávu o rozhodnutí Svatého otce zúčastnit se v Budapešti mše svaté zakončující 52. mezinárodní eucharistický kongres, čteme v prohlášení maďarského episkopátu.

Papež ohlásil své rozhodnutí během setkání s novináři v letadle při návratu z Iráku do Říma. Uvedl, že jeho příští apoštolská cesta povede právě do Maďarska. Nevyloučil přitom, že navštíví také Bratislavu, protože ji dělí od Budapešti sotva dvě hodiny jízdy automobilem.

Mezinárodní eucharistický kongres v Budapešti bude probíhat od 5. do 12. září. Původně byl plánován na minulý rok, vzhledem k pandemii jej však papež odložil. Eucharistický kongres chce posílit víru katolíků, obnovit identitu křesťanské komunity skrze novou evangelizaci, prohloubit spojení s Kristem, přispět ke smíření mezi národy a nabídnout příležitost k dialogu mezi křesťany. Jsme si jisti – píší maďarští biskupové – že přítomnost Svatého otce bude velkým pozváním a duchovní posilou pro nás všechny a pro účastníky eucharistického kongresu.

OBNOVME BAZILIKU

„He moudrá žena: dobře se starala o svůj dům, kráčela po cestě přímé, ctíla Hospodina.“
Přísl. 14,1-2

Bazilika sv. Vavřince a sv. Zdislavy, perla baroka na severu Čech, byla postavena podle plánu Jana Lukáše Hildebrandta v letech 1699 – 1729 ke cti zde pochované svaté Zdislavy z Lemberka.

Projekt „Bazilika sv. Vavřince a sv. Zdislavy v Jablonném v Podještědí“ podpořený evropskými fondy a ve spolupráci s institucemi ČR se týká obnovy neuspokojivého stavu národní kulturní památky. V nadcházejících letech bude provedena rekonstrukce baziliky (nezbytné stavební a restaurátorské práce na budově i mobiliáři). Počítá se rovněž s vytvořením nové expozice o sv. Zdislavě, digitalizací památky včetně jejího zpřístupnění na internetu.

Celkové náklady projektu dosahují částky cca 60 milionů Kč. Dotace z evropského fondu činí 47,8 milionů Kč, 5,6 miliony Kč přispívá český stát a 0,9 milionem Kč Liberecký kraj. Z vlastních zdrojů zbývá doplnit ještě cca 5,6 milionů Kč.

Priznivci zdejší baziliky, i vy můžete její zaslou nádeheru pomoci obnovit.
I vy se můžete podílet na opravě formou příspěvku do chrámové pokladničky, nebo na bankovní účet **903503389/0800, variabilní symbol 777.**

Potvrzení o daru vám na vyžádání rádi vystavíme.
Pomozte zachránit perlu baroka severních Čech.
Děkujeme.

ZDISLAVSKÉ TROJHRÁNKY

Za účelem podpory projektu obnovy jsme nechali vyrobit „Zdislavské trojhránky“. Ty jsou k zakoupení v ambitu dominikánského kláštera, lze je také zaslat poštou. Cena 100 Kč (40 Kč – výroba a tisk; 60 Kč – příspěvek na baziliku).

Rozpočet na obnovu baziliky činí cca 60 milionů korun. Z vlastních zdrojů je třeba dofinancovat 5,6 milionů korun.

Zatím se nám podařilo shromáždit:

Datum				
Částka				
Datum				
Částka				

SLOVO BISKUPA

Zemřel svědek zázraků, P. František Lízna SJ

P. František Lízna SJ. Foto: Petr Novák, Wikipedia

František Lízna se narodil roku 1941 v silně věřící rodině podkarpatské Ukrajinky a zemědělce z Jevíčka. Už od útlého věku byl zarytým antikomunistou a cítil potřebu bojovat proti systému. Za protirežimní aktivity byl několikrát odsouzen a uvězněn – poprvé roku 1960 za zničení sovětské vlajky, roku 1964 za pokus o opuštění republiky, na konci 70. let a znovu mezi lety 1981–1983 za šíření samizdatu, až nakonec roku 1988 za tisk letáků o politických vězňích. Od roku 1968 pracoval jako sociální pracovník na Velehradě, kde pocítil touhu vstoupit do Tovaryšstva Ježíšova. Po studiu teologie byl vysvěcen na kněze, avšak nedostal státní souhlas k vykonávání duchovní činnosti. Mezi pobyty ve vězení pracoval na různých místech republiky v sociálních a zdravotních službách, zatímco se věnoval disidentským aktivitám kolem Charty 77. Je držitelem Řádu T. G. Masaryka za vynikající zásluhy o demokracii a lidská práva.

V časech komunismu se několikrát pokusil o přechod státní hranice. Naposledy to bylo pěšky přes obec Hora Svatého Šebestiána. „Říkal jsem si, že když mě ráno neprobudí budík, bude to znamení od Boha, abych utekl. Neprobudil mě, tak jsem šel.“ Skutečně se mu podařilo přejít hranici a dostat se do Německa, ale byl polapen místními policisty a umístěn do vězení v Brně–Bohunicích, odkud byl však překvapivě propuštěn po měsíci a bez trestu. Roku 1968 nastoupil jako pomocný ošetřovatel tělesně a mentálně postižených na Velehradě a jeho život

dostal úplně jiný směr. Právě na Velehradě ho poprvé napadlo vstoupit do řádu Tovaryšstva Ježíšova, tedy k jezuitům. „Za normálních politických okolností by mě nikdy nepřijali, protože jezuité byli vždy elitním řádem. Nejsem na to dostatečně inteligentní, však o tom vypovídají moje studijní výsledky, z maturity z češtiny jsem měl čtyřku.“ Pamětník byl nicméně přijat a nastoupil do teologického studia v Litoměřicích, resp. jak ho sám označuje, do „pětiletého kurzu pro kvalifikované ministranty a kostelníky“. Po vysvěcení však nedostal státní souhlas, neměl tedy formálně právo vykonávat duchovní činnost. Toto rozhodnutí mu s jeho náturou nemohlo v aktivitě zabránit. Ve vzpomínkách se vrací k řediteli jedenáctiletky, který ho odmítl poslat na práva: „Kdyby byl rozumnější, tak by mi přihlášku schválil. Studoval bych právnickou fakultu a dnes bych byl tak třikrát rozvedený a zkorumpovaný. Když roztrhal přihlášku, tak mi ukázal cestu ke kněžství.“ Jak o sobě sám říkal, prožil si kariéru kriminálního, ale ve finále byl oceněn za to, za co byl trestán a kritizován. Kéž jeho život, v němž jsme mohli být svědky zázraku uzdravení z pokročilé rakoviny s metastatickými projevy, kterou doslova rozchodil na pěší pouti do Santiaga di Compostela, je nám inspirací a návodem, jak zůstat věrnými Ježíši Kristu za všech životních okolností, ať jsou jakkoli náročné.

pametnaroda.cz, RC Monitor

Co nejvíc působí na dnešní svět žijící v kultuře bez Boha, jakoby Bůh neexistoval a nebyl vůbec důležitý, je strach ze smrti, z neznámého. Někteří lidé ještě v nějakou nadpřirozenou bytost a moc věří, ale nepovažují ji za rozhodující sílu v jejich životě. Je to spíš nějaká záloha, bezpečnostní pojistka, ke které se dá v poslední chvíli (pokud to ještě ale stihneme) utíkat a se zachránit. Člověk, který nevěří ve věčný život, který k tomu nemá žádné bytostné vybavení, bude podobným způsobem vidět i ostatní lidi a bude na ně hledět jen jako na věci. A s věcmi můžeme (za určitých okolností) dělat libovolné věci. Postačuje, že si to odsouhlasíme a většinou se shodneme. Můžeme je odložit na stranu, můžeme je hodit do odpadu, aby nám už tady nepřekážely... Tak se to dalo například v době římských císařů, bolševických diktátorů, ale i německých nacistů, kteří byli ateisté nebo podléhali okultnímu učení a praktikám, což je vlastně totéž. Nějak těmto osobám uniká, že všechno jednou zákonitě končí a pak nemá pokračování. Jen když si položíme svou latku života dále a svou naději vložíme do rukou věčného Boha, můžeme konat něco, co bude trvat věčně, i když my tam nemusíme být vidět. Protože jen „kdo ztratí svůj život pro mě, nalezne ho“ (Mt 10, 39). Když se totiž zdá, že v našem životě všechno padá a končí, je nejvhodnější okamžik, aby něco trvalého vzniklo a povstalo. Jen naše víra může zachránit, může prodloužit život do věčnosti. Jenže to už je jiný rozměr existence, kterého společným základem je láska. V této historické době jsme nezvykle často konfrontováni se smrtí, s odchodem z tohoto života. A lidé se logicky ptají: je to už konečná, po které naše existence nemá pokračování, nebo je ještě něco dál? To je otázka, na kterou vědomě či nevědomě hledá odpověď množství lidí, prakticky celý svět. A v dnešní době je největší pomocí lidem ukázat jim směr.

+Ladislav Hučko

Mons.ThDr. RNDr.
Ladislav Hučko, CSc.,
apoštolský exarcha
řeckokatolické církve

POKORA JE PRAVDA

Pokora má mezi ostatními ctnostmi výjimečné, klíčové postavení. K tomu, aby byl člověk spasen, nepotřebuje mít všechny ctnosti, pokora mu však scházet nesmí. „Pokora je základ spásy, posadíš-li pyšného třeba i násilím do ráje, nenajde tam pokoj a bude mu to i tam málo.“ (starec Silván)

A. Pokora ve vztahu k sobě

Snad žádná jiná ctnost nemá tolik falešných napodobenin jako právě pokora. Proto je důležité uvést hned na začátku slova sv. Terezie: pokora je pravda. Mnozí si myslí, že pokory dosáhnou, budou-li se znevažovat a zesměšňovat, anebo když si začnou namlouvat něco, co sice není pravda, ale zní to pokorně. To je ale nesmysl. Což ctnost může být postavena na klamu a překrucování skutečnosti? „Pokorný je ten, kdo se správně, pravdivě hodnotí.“ (T. Špidlík) Poznání a přijetí pravdy o sobě je většinou mnohem těžší než „zbožná“ hra na poniženost.

Druhý typ falešné pokory spočívá v mylném názoru, že pokornými se staneme, když odstraníme vše, na co bychom případně mohli být pyšní. Tady učitelé duchovního života velice přísně rozlišují vnější poniženost, která ještě vůbec nemusí být ctností, od pravé pokory, která je vnitřním postojem člověka, jeho moudrostí. Skutečná pokora je schopnost být pokorný i tehdy, když mám možnost být pyšný.

Pokora vůči sobě samému tedy znamená podřídit své smýšlení a konání pravdě, i když to není příjemné, a naopak pýcha je snahou upravovat pravdu tak, aby nám co nejvíce lichotila. Jinak řečeno: pokora je záliba v pravdě, pýcha záliba v sobě.

Zkusme se teď zamyslet nad konkrétními projevy lidské pokory nebo pýchy.

Hodnota člověka

Pokora není komplex méněcennosti. Poměrně rozšířený je názor, že pokorní jsou lidé ubití, bez sebevědomí, považující se za absolutně nehodné a bezcenné. A pyšný je pak podle tohoto názoru každý, kdo si moc věří a za někoho se pokládá.

Tento postoj je ale od pravé pokory na míle vzdálený. „Člověk má o sobě roz-

Foto: Anicka Guthrie / Člověk a Vira

hodně mít vysoké mínění.“ (T. Špidlík) Základem našeho psychického zdraví je vědomí naší hodnoty, jinak ztratíme všechnu chuť do života. Rozdíl mezi pokorou a pýchou je v tom, kde hledáme svou hodnotu. Naše velikost spočívá v tom, že jsme stvoření k Božímu obrazu, že jsme vrcholným dílem stvoření, jsme milované Boží děti, povolání k zbožštění. „I kdybys byl posledním žebrákem na ulici, který má na sobě jen hadry, nikdy nezapomeň, že jsi obraz Boha, syn velkého Otce.“ (sv. Basil Veliký) Být pokorný znamená poznat, kým opravdu jsme, a přijmout svou pravou důstojnost, kterou nikdo nemůže zpochybnit ani nám ji vzít. Pak nebudeme potřebovat ubohé a falešné náhrady, které nabízí svět.

Pokora neznamená, že by se člověk musel za každou cenu špatně oblékat a ošklivě se upravovat, že by se nikdy nesměl „naparádit“ anebo si občas nemohl něco dovolit. Sv. apoštol Pavel říká:

„Umím žít v nouzi i v dostatku.“ V rozporu s pokorou rovněž není zastávání nějaké vyšší a čestnější pozice. Důležité je jen neztotožňovat svou velikost se svým postavením.

Ježíšovi, který je vzorem pokory, nedělalo potíže vyhnat kupce z chrámu, otevřeně nazývat lidské hříchy jejich pravými jmény, ohradit se proti nepravdivým obviněním farizeů. Cílem našeho života je plnit Boží vůli, a ta nemusí být vždy totožná s vůlí nejhluchnějších křiklounů. To se pak někdy neobejde bez přisnosti a určité tvrdosti a neoblomnosti.

Rozdíl mezi pokorou a pýchou je v tom, zda vystupujeme jako služebníci pravdy nebo jako vlastníci pravdy. Pyšný člověk ztotožňuje vítězství pravdy se svým vlastním vítězstvím, porážku lži vidí v pokoření svého protivníka a „spravedlivé“ pomstě. Pokorný vidí hranici mezi sebou a pravdou, umí se přít, aniž

Pokora není komplex méněcennosti. Rozdíl mezi pokorou a pýchou je v tom, kde hledáme svou hodnotu.

by urážel, umí ustoupit všude tam, kde jde jen o něj, a ne o pravdu samu.

Pokora je vědomí, že jsme závislí, nevystačíme si sami, jsme odkázaní na Boha a na lidi, jejichž prostřednictvím nám Bůh pomáhá. Je to přijetí skutečnosti, že jsme dlužníky, kteří svůj dluh nemohou vyrovnat a „musí“ být jednoduše vděční. Pokora nás uschopňuje k přijímání lásky, přízně a darů, které si nezasloužíme, činí nás schopnými poprosit o pomoc.

Často se za pokoru vydává postoj: „To nemohu přijmout.“ Jsou situace, kdy je tento postoj oprávněný, ale může se za ním skrývat i hřích nezávislosti, pýcha, kdy chceme dokázat, že si vystačíme sami a se všemi budeme vyrovnáni. Pyšný člověk je uzavřený vůči lásce, za vše chce zaplatit, aby si byl jist, že mu to patří. Nesnese pocit, že by měl být někomu nějak zavázaný. Proto je mnohem chudší než pokorný člověk.

Malý chlapec se pokoušel přenést velkou vázu z jedné místnosti do druhé, ale nešlo mu to. Otec se ho zeptal: „A použil jsi opravdu všechny síly, které máš?“ Chlapec rozhodně odpověděl: „Ano.“ – „Ne, nepoužil jsi všechny síly. Zapomněl jsi na sílu svého otce.“ Často pod rouškou pokory odmítáme prosit Boha o pomoc, natož pak o charismata, a přitom skutečně pokorně by bylo uznat, že je potřebujeme.

Hříšnost člověka

Pokora je také poznání a přijetí skutečnosti, že jsme hříšní. Je to schopnost přiznat si svůj hřích a poprosit o odpuštění. Pokorného člověka můžeme poznat podle toho, že se nebojí hovořit o svých poklescích a nesnaží se je přikrašlovat. Pyšný neumí přijmout odpuštění, snaží se sám ze své viny vykoupit a zasloužit si odpuštění, aby cítil, že ten, komu kdysi ublížil, je vlastně povinen mu odpustit.

Pokora v žádném případě neznamená neurotický stav neustálého pocitu

viny a vnitřní trýznění pro svá selhání. Pro člověka je přirozené, když se cítí být spravedlivým. Pyšný člověk se však snaží o nemožné: považuje se za spravedlivého pro to, jaký je a co vykonal. Pokorný nachází ospravedlnění v tom, že jsou mu odpuštěny hříchy.

Je hloupé bojovat proti pravdě, protože Pravda je milosrdná. Základem pokory je důvěra v Boží milosrdenství. „Když se podle pravdy odsoudíš za své hříchy, Bůh ti podle své lásky určitě odpustí.“ (sv. Mojsej Optinský) Svatí tady na zemi nejsou ti, kteří jsou bez hříchu, ale ti, kteří si pospíší s pokáním.

B. Pokora ve vztahu k Bohu

Nejen pravdivý pohled na sebe, ale i hledění na Boha nás vede k pokoře. Je více stupňů pokory před Bohem.

Nejníž stojí strach z Boha, pocit, „jakým ubohým a bezvýznamným červíčkem jsem před velkým Bohem, jak špina-vý jsem před jeho svatostí“, kdy se člověk neodvážá ani zdvihnout zrak. To vlastně ještě není pokora, to je jen poníženost, která nás od Boha mnohdy spíš vzdaluje, než aby nás k němu přibližovala.

Pokora začíná pokořením před Bohem, když ho uznáme za svého Boha a ve svém nitru mu dáme přednost přede vším, když se rozhodneme pro poslušnost jeho vůli a dáme mu právo velet v našem životě. Bez tohoto pokoření není možno přiblížit se k Bohu.

Není možné pokořit se před Bohem „jen tak“. Většinou člověk potřebuje zakusit svou bezmocnost a odkázanost na Boha, přesvědčit se o pravdivosti Ježíšových slov: „Beze mne nic nemůžete udělat“. Potřebujeme si „rozbít nos“ a uvěřit, že Boží plány jsou lepší než naše vlastní. „Bůh lidi miluje, a proto posílá trápení, abychom poznali svou slabost a pokořili se, a tak mohli přijmout Ducha svatého, kterého nám chce dát. Pokora je nutným předpokladem toho, abychom v sobě měli oheň Ducha svatého. Jinak to

DĚKUJI OTČE!

Děkuji otče, že denně obětujete svůj život Kristu, abyste oslavoval Boha svou službou bližním a vedl je k věčné spáse. Děkuji za Vás Nejsvětějšímu Bohu a modlím se, aby Vás Pán na přímluvu Blahoslavené Panny Marie posiloval ve víře, naději a lásce.

Chcete-li vyjádřit vděčnost knězi, který Vám v životě pomohl, můžete vložit své poděkování na stránku <http://rcmonitor.cz/dekujiotce> nebo jej zaslat na adresu redakce.

Lukáš Lipenský Praha – Malá Strana

Důstojný otče, u příležitosti výročí obnovení pravidelných bohoslužeb v chrámu sv. Mikuláše na Malé Straně bych Vám chtěl poděkovat za Vaši péči a také za to, že Vám leží na srdci krásná liturgie.

Milan Glaser Svatý Hostýn

Milý Otče, děkuji za léta Vaší pozhnané činnosti v české redakci Radia Vatikán k větší cti a slávě Boží a dobrému užítku nás, posluchačů, resp. čtenářů. Jistě nejsem sám, kdo si přeje, abychom Vás brzy objevili v podobném angažmá...
Petr Peňáz

Pavel Hověz Brno–Lesná

Srdečné díky kněžím z farnosti Brno–Lesná! Díky své ochotě umožňují spojení věřících s Kristem ve svátostech. Během pandemie je kostel každý den otevřen k modlitbě/zpovědi/přijímání ca. 9–17 hod., takže se lidé rozprostřou časově a je vše bezpečné. Hlavně se operativně navýšil počet bohoslužeb, např. neděle 7, 8, 9, 10. Hotovo. Skvělý příklad pro všechny farnosti, děkujeme tisíckrát!!!

bude jen lidské nadšení.“ (starec Silván)

To všechno ještě však není dokonalá pokora. Starec Silván vysvětluje: „Poslušnost, pokořování, pokání za hříchy, to je jen začátek. Pravá pokora přichází, když v Duchu uvidíš Pána a JEHO POKORU.

Sv. apoštol Pavel říká: „Umím žít v nouzi i v dostatku.“

Foto: Lawrence OP / flickr

Tehdy se duše sama začne pokořovat.“ Bůh v nás tvoří pokoru tím, že nám zjevuje a dává pocítit svoji velikost. A svou velikost nejúčinněji projevuje tím, že on sám se před člověkem pokořuje, sklání se před ním, nehodným a špinavým červíčkem, aby mu svými rukama umyl nohy. Nic nespaluje pýchu lépe, než když se Bůh jako první pokoří před člověkem.

Hřivny

Pokora není namlouvání si, že nic nemám, nic nevím, nic nedokážu. Rovněž by bylo nesmyslné, aby např. vědec o svém převratném objevu prohlašoval, že za nic nestojí, nebo umělec o svém podařeném díle tvrdil, že je ošklivé. Proč bychom potom vůbec měli něco dělat a o něco se snažit? A není hříchem nazývat bezvýznamným své dílo, za které jsme se modlili a na němž Bůh spolupracoval?

Rozdíl mezi pýchou a pokorou není v tom, zda víme nebo nevíme o svém talentu a úspěších, ale v tom, komu za své dary a schopnosti děkujeme a koho jimi oslavujeme. Pokora je vědomí, že všechno dobré, co jsem a co mám, je od Boha, a žádný z mých úspěchů není ani zdaleka jen mou zásluhou. Je to umění rozlišit, co je opravdu moje a co mám jen v pronájmu.

Pokora nás neokrádá o naše kvality,

ale učí nás být za ně vděčnými a odevzdávat „svou“ slávu tomu, komu ve skutečnosti podle pravdy patří. To je smysl zvláštního slovního spojení, které často slyšíme ve sv. liturgii: „vzdáváme Ti chválu“. Nejde o umělé vyrábění oslavných frází, ale o pohotovité odesílání té chvály, která se u nás „zastavila“, Bohu.

Díky pokoře můžeme naplno využít své dary bez špatných pocitů nebo pohrdání těmi, kteří tyto dary nemají. „Není hříchem přát si a konat dobro, ale myslet si, že ho konám lépe než ostatní.“ (sv. Petr Damaský) Je zvláštní, že my, lidé, jsme někdy schopni i svědectví o velkých Božích skutcích říci tak, že tím oslavujeme sebe, a ne Boha.

Pokora dává našim ctnostem tu správnou příchut, dělá z nich nástroj nezištné lásky k druhým. Je známý příběh o tom, jak Diogenes, který s nadhledem nad celým světem žil nezávisle v sudu, přišel k Platónovi a špinavými nohama mu zamazal koberec slovy: „Šlapu po Platónově nadutosti.“ Na to mu Platón odpověděl: „Ale jen nadutostí jiného druhu, Diogéne.“

Obvykle prožíváme zklamání, když zjistíme, že člověk, jehož dovednost jsme obdivovali, je „nafoukaný“. Už to není ono. A naopak – pokora dodává dovednostem člověka zvláštní a velice přitažlivou krásu.

Sv. Tomáš Akvinský nazývá pokoru matkou a strážkyní všech ctností. Svatý Augustin přirovnává dokonalost člověka k domu, čím vyšší dům stavíme, tím hlubší musí mít základy. Podobně je tomu se stromem – čím výše roste, tím hlouběji musí zapustit kořeny, aby se v bouři nevyvrátil. Základy a kořeny ctností – to je pokora. „Žádná ctnost nemůže být pevná bez pokory.“ (sv. Makarij Optinský)

Hranice lidských možností

Často můžeme zaslechnout „pokorné“ tvrzení: „Já raději nic nedělám, jen bych to zkazil. Raději nebudu mluvit, abych neřekl nějakou hloupost. Ať mluví a konají jiní. Ještě nejsem dost dokonalý, abych mohl dělat takovou práci.“ Za tímto postojem se skrývá pýcha, protože se snažíme nepokazit si své jméno, na němž nám velice záleží. Je to pýcha, s níž často umíme náležitě kritizovat druhé, kteří narozdíl od nás našli odvahu a něco řekli nebo udělali. Skutečná pokora, to je odvaha a ochota dělat, co je potřeba, i když se necítíme být dokonalí, je to odvaha riskovat omyl, neúspěch, ztrapnění. Pokorný člověk se nebojí, že udělá chybu, protože mu jde o cíl, a ne o něj samotného. Není těžké nic nepokazit, jestliže nic neděláme.

Pokora je rovněž vědomí, že naše možnosti, schopnosti a vědomosti jsou omezené. Je to odstup od svého názoru a činnosti, schopnost v každém okamžiku připustit, že naše verze není nejdokonalejší, schopnost uvažovat i o jiných návrzích, ochota přijmout radu nebo kritiku. Je to umění přiznat si chybu a aspoň trochu o sobě pochybovat. „Zlé není mít rozum, ale myslet si, že ho máme.“ (Sv. Petr Damaský)

To samozřejmě neznamená, že je vždy třeba dát za pravdu ostatním, ustoupit a podřítit se. Být pokorný neznamená být zakřiknutý a falešně poslušný, nikdy se nebránit, vše snést a být zticha. Za takovou pokorou se často skrývá pohodlnost, měkkost, volba cesty nejmenšího odporu, „aby byl pokoj“, a to jistě není ctnost. Umět se ozvat, když je to třeba a to i za cenu ztráty přízně „mocných“ – to někdy vyžaduje více pokory než zůstat tiše sedět. Pokora činí člověka schopného i trpět pro pravdu.

Foto: Iva Horálková / Člověk a Víra

Když Pilát vybízel Ježíše k výpovědi slovy: „Nemluvíš se mnou? Nevíš, že mám moc tě propustit, a mám moc tě ukřižovat?“, Ježíš místo ponížené výpovědi odvětil: „Neměl bys nade mnou žádnou moc, kdyby ti nebyla dána shůry.“

C. Pokora ve vztahu k lidem

Bůh je vůči lidem pokorný, naše pokora vůči lidem tedy znamená přistupovat k nim tak jako Bůh. Pokora je Boží vlastnost, jíž se máme připodobnit. „Být pokorný znamená být podobný Kristu“ (Silván), být na posledním místě proto, že Bůh tam byl dříve než my. Ježíš sám

říká: „Učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorný srdcem.“ To je pohled zvnějšku. Při pohledu zevnitř musíme tyto výrocky zpřesnit. Pokora vůči lidem znamená dovolit Bohu, aby k nim přistupoval skrze nás. Je to vlastnost Krista přebývajícího v nás, která se má stát naší a má se projevit na nás. Silván říká: „Pokora je nedosažitelná lidskými silami, je to účast na pokoře Boží. Pane, dej nám svou pokoru, dej nám svého pokorného Ducha.“

V čem spočívá Kristova pokora, kterou hledáme? Jistě ne v tom, že se cítit vinným nebo ve vědomí jeho malosti, omezenosti a slabosti. Kristova pokora

tkví v tom, že ač je velký, ponížil se, ač je neviný, přijal zodpovědnost za hříchy. Je Bůh a ví o tom, ale vzdal se každého nároku na poctu, jaká mu náleží. I když mu patří prvenství a nepopírá to, stal se posledním.

Ale jaký to má význam? Pokud by to bylo jen samoučelné ponížování se proctnost samu, pro zálibu ve vlastní pokoře, byl by to nesmysl a pýcha. Význam pokory tkví v tom, že člověka obrací k druhým, činí ho schopným vidět, chápat a milovat druhé, činí ho schopným být jedné mysli s ostatními. Je to zřeknutí se nároků, postavení a slávy proto, aby se člověk mohl přiblížit k druhým, pomoci jim, sloužit jim. Potřeba pokory vychází z lásky. Jako když král, aby zachránil tonoucího, svleče svůj nádherný oděv, vystoupí z kočáru a skočí do špinavé vody. Ježíš říká: „Kdo chce být první, ať se stane služebníkem všech.“ Skutečné prvenství, které má v Božích očích cenu, je prvenství v darování se. Naše velikost spočívá ve schopnosti dělat druhé velkými.

David Pancza
ze slovenštiny přeložil
Petr Beneš
Amen 3/1998

Mgr. David Pancza, PhD.
matematik

Z nabídky nakladatelství a knihkupectví PAULÍNKY

NAKLADATELSTVÍ PAULÍNKY • Jungmannovo nám. 18, 110 00 Praha 1,
tel.: 224 818 757, on-line knihkupectví: www.paulinky.cz, objednavky@paulinky.cz

Jacques Philippe: Hledej pokoj a zůstaň v něm

Bůh je Bohem pokoje. Často se zneklidňujeme a chceme všechno vyřešit sami, ačkoli by bylo účinnější zůstat pokojně před Božím pohledem a nechat jej jednat, s moudrostí a mocí nekonečně větší, než je ta naše. Kniha vychází v překladu Kateřiny Lachmanové. Brož., 104 s., cena 129 Kč, 3. vydání

Anna Mátiková FSP: Křížová cesta pro uspěchané

Tato křížová cesta chce dodat odvahu a chuť k modlitbě těm, kteří si na pobožnost křížové cesty se všemi náležitostmi z různých důvodů netroufají. Brož., 40 s., cena 45 Kč

JESTLIŽE PŠENIČNÉ ZRNO PADNE DO ZEMĚ A ZEMŘE, PŘINESE HOJNÝ UŽITEK

21. března 2021 – 5. neděle postní – Jan 12,20–33

Augustin

Poslouchejme hlas nárožního kamene. Možná se podle někoho nazval oslavným proto, že ho tak chtěli vidět pohané. Ale není to tak, on viděl, že po jeho utrpení a zmrtvýchvstání uvěří pohané všech národů. A tak při této příležitosti, kdy ho chtěli vidět pohané, ohlašuje budoucí zaslíbení, čímž říká, že nadešla jeho hodina oslavení na nebesích, stvrzuje slova Písma: „Povznes se až nad nebesa, Bože, ať nad celou zemí vzejde tvoje sláva!“ (Ž 57,6) Před tímto povznesením však měl být účasten ponížení utrpením, proto připojuje: „Amen, amen, pravím vám: Jestliže pšeničné zrno nepadne do země a neodumře, zůstane samo; odumře-li však, přinese hojný užitek.“ Sebe označil za zrno, které mělo nevěrou Židů odumřít a rozmnožit se vírou národů.

To se dá chápat dvojím způsobem: kdo miluje, ztratí, tedy když miluješ, ztratíš. Jestli toužíš po životě v Kristu, neboj se smrti pro Krista. Anebo ještě jinak: kdo miluje svůj život, ztratí ho. Nemiluj v tomto životě, abys ho neztratil pro věčnost. Toto druhé chápání spíše lépe vystihuje smysl evangelia, následuje totiž: kdo však svůj život na tomto světě nenávidí, uchová si ho pro život věčný.

Co znamená sloužit Kristu? Ježíšovi slouží ti, kteří nehledají svou vůli, ale vůli Ježíše Krista. Tedy, ten, „kdo mne následuje“, nechodí po svých, ale po mých cestách a koná pro Krista nejen skutky tělesného milosrdenství, ale i všechny dobré skutky, až po skutek té nejvyšší lásky, kdy položí život za své bratry.

Béda

Totíž ze zrna patriarchů byl zaset, aby ze-

Pedro de Orrente: Vjezd do Jeruzaléma (cca 1620)

mřel a vstal s rozmnožením. Zemřel sám, vstal v mnohých.

Jan Zlatoústý

Řečmi jich moc nepřesvědčil, a proto využívá zkušenost, že obilí většinou vynáší úrodu, když samo v hlíně zahyne. Když se to děje se zrnem, o co více při mne. Už měl posílat učedníky mezi pohany a vidí, že se pohané k víře mají, proto ukazuje, že je čas, aby ukázal kříž. Protože je neposlal k pohanům dříve, než Židé spáchali zločin, tedy než ho ukřižovali. „Kdo má svůj život rád, ztratí ho; kdo však svůj

život na tomto světě nenávidí, uchová si ho pro život věčný.“

Svůj život na tomto světě miluje ten, kdo si plní své touhy, a nenávidí ten, který nepodléhá žádostem.

Příjemný je tento život pro ty, kteří jsou k němu připoutáni. Ale kdo se podívá na nebe a uvidí dobra, která tam jsou, rychle pohrdne tímto životem. Kdo objevil lepší, zavrhne horší.

Pán povzbuzoval učedníky k utrpení. Ale aby neřekli, že on neví nic o lidské bolesti a proto se mu snadno filozofuje o smrti, ukazuje, že i on je v agonii, trpí k nesnesení, ale přesto neodmítá smrt pro její užitečnost, proto říká: Nyní je moje duše rozechvěna.

přeloženo, zpracováno a redakčně upraveno podle www.catena aurea.sk

Ježíšovi slouží ti, kteří nehledají svou vůli, ale vůli Ježíše Krista. Ten, „kdo mne následuje“, nechodí po svých, ale po mých cestách.

KŘESŤAN A FILOSOFIE I.

I. Základní problém

Položme si dvě důležité otázky:

- 1) Jaký vztah mají křesťané k filosofii?
- 2) Jaký vztah by křesťané k filosofii mít měli?

První otázkou se ptáme na poměr konkrétních křesťanů k filosofii, tedy na to, jak se k ní vztahují *de facto*. Druhou otázkou míříme k tomu, jaký by měl jejich postoj k filosofii být *de jure*.

Odpověď na první otázku předpokládá znalost toho, co si jednotliví křesťané o filosofii myslí, jaké místo jí vyhrazení ve svém myšlení, jak ovlivňuje jejich víru atd. Museli bychom provést jakousi anketu, v níž bychom křesťanům kladli naznačené dotazy a teprve poté bychom mohli mít určitý přehled o tom, co pro ně filosofie znamená. Na žádnou takovou anketu poukázat nemůžeme, protože ji nemáme k dispozici. Je navíc pravděpodobné, že podobný výzkum nebyl ani nikdy proveden. Na základě úvahy založené v naší zkušenosti je však možné její výsledky alespoň hrubě odhadnout. Největší procento respondentů by patrně deklarovalo, že se o filosofii nezajímá, neboť jí ke svému praktickému životu z víry nepotřebuje. Někteří z nich by dokonce poukázali na škodlivý vliv filosofie na osobní vztah člověka k Bohu. Mnohem menší počet dotázaných by uvedl, že se filosofickými problémy v té či oné míře zabývá a zdůraznil by významnou vazbu filosofických přesvědčení ke své křesťanské víře. Anketa by samozřejmě také musela obsahovat otázku, jaký druh filosofie mají respondenti na mysli, pokud s ní ve svém myšlení, rozhodování a jednání nějak počítají. Existuje totiž mnoho filosofii a ne všichni křesťané se nechávají inspirovat ze stejných filosofických zdrojů.

Zodpovězení druhé otázky je pochopitelně mnohem složitější. Je vůbec možné spolehlivě rozřešit, jaký vztah by měl křesťan k filosofii mít? V jakém směru bychom měli po odpovědi zapátrat? Kdybychom se orientovali podle výsledků hypotetické ankety, měli bychom před sebou celou řadu neslučitelných výpovědí. Někteří dotazovaní, a patrně by jich ne-

Foto: GioBlueiguana / Pixabay

bylo málo, by přiznali, že se k problému nedokáží kvalifikovaně vyjádřit, protože ani nevědí, co filosofie je. Jiní by neváhali prohlásit filosofii za nepotřebnou a doložili by svůj názor příkladem mnoha dobrých a třeba i svatých křesťanů, kteří se během celého svého života s žádnou filosofií nesetkali, a přesto ho prožili v hluboké a činorodé víře. Není to snad jasný doklad nepotřebnosti a nedůležitosti filosofie pro život křesťana? Nechyběli by ani ti, kdo by nás před filosofií varovali, a měli by proto hned několik důvodů. Jeden z nich by spočíval ve zpochybnění spolehlivosti filosofického poznání. Víra lidí spojuje, což je krásně vyjádřeno slovy modlitby *Deus, qui per diversitatem linguarum cunctarum gentes in unitate fidei congregasti*, Bože, který jsi shromáždil v jednotě víry lidi různých jazyků, zatímco filosofie lidi rozděluje, neboť různé filosofie mluví „různými jazyky“. Přicházejí s velmi odlišnými názory, které se téměř vždy rozcházejí s tím, v co křesťan věří. Vyjádřili by tedy varování, že filosofie nás od víry odvádí, a proto bychom se jí měli vyhýbat jako každé jiné příležitosti k hříchu. Bezpochyby by však také zazněla odpověď zdůrazňující povinnost křesťana zabývat se v přiměřené míře filosofií a ani pro toto stanovisko by důvody nechyběly. Patřil by k nim třeba postřeh, že bez filosofie by nebylo vůbec možné věřit v Boha a v Krista, protože samotná víra v sobě obsahuje určitou

filosofickou složku a to i tehdy, kdy si toho věřící není vůbec vědom.

2. Co s (ne)vítaným hostem?

Jak je vidět, celý problém je dost komplikovaný a už to nás může odrazovat od jeho dalšího promýšlení. Kdo by tak chtěl učinit, byl by v pozici člověka, který do ruky uchopí nějaký lepkavý předmět, a když si všimne jeho přilnavosti, snaží se ho zbavit a odhodit ho. Ale navzdory jeho opakovaným pokusům se mu to nedaří, předmět je k jeho ruce stále přichycen a ani nejprudší pohyby ho nedokážou setrást. Tento průměr se hodí i na náš poměr k filosofii. Tak jako se má ruka k ní přichycenému předmětu, tak se má filosofie k našemu myšlení. I ona je natolik „přilnavá“, že ji myšlení není schopno od sebe odehnat. Řecký myslitel Aristoteles to vyjádřil výstižně, když řekl, že kdo se rozhodne nefilosofovat – a nezáleží, jaké motivy ho k tomu vedou – ten tak činí z filosofických důvodů! Je to jako když se u vás v obýváku objeví nějaký nezvaný host a vy mu ukážete dveře. On se zvedne a ve vašem doprovodu místnost opustí, ale jakmile se vrátíte zpět do obýváku, nevěříte svým očím – vykázaný host tam opět sedí! Takto ho můžete vyhodit třeba stokrát, ale pokaždé ho naleznete trčet ve vašem bytě. Máte prakticky jen dvě možnosti. Buď ho začnete ignorovat a prostě se budete tvářit, že ho nevidíte, anebo

Foto: Benjamin Wong / Unsplash

s ním navážete rozhovor, a po určité době zjistíte, že se s ním dá docela zajímavě rozmlouvat. Jeho přítomnost vás možná přestane obtěžovat, ale problém je ten, že komunikace s ním vás připraví o mnoho času, a vy si nemůžete dovolit takové plýtvání s ním. Nakonec tudíž stejně stojíte před zásadním dilematem: buď s touto podivnou dámou (nezapomeňme, že filosofie je žena!) budete trávit více času, než by se vám chtělo nebo si umíníte, že kolem ní budete chodit jako by u vás nebyla. Když zvolíte tuto druhou strategii, stará, ale stále krásná a atraktivní dáma vám to ulehčí. Jakmile pochopí, že o ní nemáte zájem, sama se stáhne z vašeho dohledu. Ne, že by váš byt opustila. Nic takového jí není dovoleno, neboť jejím posláním je přebývat u všech lidí a tiše je zvát k rozhovoru s ní. Bude čekat v ústraní a občas se velmi nenápadně ozve s nadějí, že si jí všimnete.

3. Obsahová mnohoznačnost víry bez filosofie

Je-li pravda to, co jsme předložili v metaforické podobě, mělo by nás to přivést k vážnému zamyšlení. Filosofie se zdá být soupeřem každého člověka, je jeho průvodcem, je podobná tajemné postavě, která doprovázela učedníky na cestě do Emauz. Na rozdíl od ní však po svém rozpoznání nezmizí, ale její kontury se stanou ještě zřejmějšími. Jak by tedy bylo možné povolání v nás přítomného hosta z temnoty naší nepozornosti do světla našeho zájmu?

Stačí si uvědomit, co je podstatnou součástí naší víry. Jako křesťané věříme

v Boha, který poslal svého Syna na tento svět, aby nás zachránil od věčné záhuby. Kdyby se nás někdo zeptal, zda si myslíme, že Bůh existuje, řada z nás by odpověděla, že jsoucnost Boha je pro nás zcela samozřejmá. Sám jsem se setkal s křesťany, kteří se o existenci Boha vyjadřovali jako o přirozeném prostředí jejich životů. Tvrdili, že tak jako dýchají vzduch a vnímají jeho přítomnost, tak podobně i Bůh je pro ně samozřejmým kontextem jejich existence. Jistě ne všichni křesťané by se o svém vztahu k Bohu vyjadřovali tímto způsobem, neboť přítomnost Boha nevnímají s takovou zřejmostí jako okolní vzduch, který dýchají a který přispívá k udržování jejich života. Kde je tedy rozdíl mezi zmíněnými přístupy? Zdá se, že ve stupni „samozřejmosti“, s níž je existence Boha různými křesťany přijímána. Kdo má silnou a prožitkovou víru, je do Boží přítomnosti jakoby ponořen a pohybuje se v ní jako ryba ve vodě, kdo ve víře teprve roste či v ní kolísá, zpravidla žádný citelný dotyk Boha nepocituje. Ale to jsme stále jen v rovině víry, zatímco celá věc má ještě jiný rozměr.

Jak bychom odpověděli na následnou otázku: věříme v Boha, protože jsme křesťané anebo jsme křesťané, protože věříme v Boha? V prvním případě by se naše víra v Boha opírala o biblické poselství, jehož součástí je zpráva o existenci Tvůrce a Vykupitele. V druhém případě by naše víra nemusela mít biblický základ, neboť bychom k jejímu poznání mohli dospět jinými cestami a teprve následně bychom se ztotožnili s biblickou zvěstí. Každý z nás asi prošel jinými pe-

ripetemi, než přijal osobní víru v Boha Otce a Ježíše Krista, ale přesto se zdá, že druhá část výše položené otázky by měla vzbudit naši pozornost nezávisle na tom, jak jsme k víře nakonec dospěli.

Zamysleme se nad odpovědí, která říká, že někdo věří v Boha a Jeho dílo jen na základě biblického poselství. Poněvadž se v Bibli píše o stvoření, o Prozřetelnosti, která pečovala o izraelský národ, o narození Krista a o Jeho výkupném díle, proto se někteří lidé stávají věřícími – v určitém momentě svého života uvěří, že poselství Bible je pravdivé. Základním kritériem takové víry je zjevně její pravdivost. Kdyby člověk nedošel k názoru, že předkládané příběhy jsou pravdivé, nevěřil by jim. Problém je ale v tom, že pravdu víry nelze nijak prokázat a právě proto v ní křesťan pouze věří. Nebo je snad možné nad veškerou pochybnost prokázat (dokázat), že Kristus je Bůh, že je věčným Slovem Boha Otce, že vstal z mrtvých apod.? Odpověď nemusíme dlouho hledat – možné to není a tím je jasný i důvod, proč jsme v této záležitosti odkázáni na „pouhou“ víru v pravdivost oněch tvrzení. Co z toho plyne? Přínejmenším toto: víra a pravda nejsou zcela totožné. Jinak by je nešlo nijak rozlišit. Existuje přece pravda, kterou jsme schopni poznávat jinak než pouhou vírou. Například vím, že katedrála svatého Víta stojí v Praze a že pes našeho souseda se jmenuje „Flek“. K tomu žádnou víru nepotřebuji, vím to na základě důvodů, které jsem schopen předložit a o nichž se může přesvědčit každý, kdo by o to měl zájem. V uvedených věcech lze dospět k tomu, čemu se říká evidence či výše zmíněná samozřejmost. Učiníme-li několik potřebných ověření, stane se pro mě a pro kohokoliv jiného zřejmé, že katedrála svatého Víta stojí na pražských Hradčanech a že pes našich sousedů nese jméno „Flek“. Ve věcech víry takový ověřovací proces nemáme k dispozici. V pravdivost jejich obsahů pouze věříme.

4. Filosofické kritérium obsahového zjasnění víry

Tady se ukazuje nejen to, že pravda a víra se ne zcela shodují, ale že někdy mohou stát i proti sobě. Zatímco poznatek nahlížený jako evidentně pravdivý nemůže být mylný, vyznávaná víra může být

Foto: morhamedufmg / Pixabay

jak pravdivá tak i mylná. A to je docela nepříjemná komplikace. Vedle křesťanské víry totiž existují i jiné, konkurenční víry. Dnes více než kdykoli jindy víme, že existuje pluralita věr. Například muslimové věří, že existuje jeden Bůh, který za žádných okolností nemůže mít nějakého Syna. Proto ho ani nemůže poslat do světa, aby zjevil, Kým je a aby člověka zachránil z důsledků jeho hříchů. Muslimové tedy mají takovou víru, která je absolutně neslučitelná s tím, v co věří křesťané. Hledat styčné body mezi těmito dvěma vírami je v pokoncilní éře sice příkazem doby, ale vystavujeme se tím riziku, že přehlédneme to nejpodstatnější – popření nejniternějšího jádra křesťanské víry zapsané do samotné povahy víry muslimů. Muslim by se vzdal svého vyznání, kdyby byl jen na chvíli připustil, že Bůh je Jeden a Troj, že poslal svého Syna z nebe, že Kristus zemřel na kříži, že bude soudit svět podle evangelních požadavků apod. Ekuména v těchto stěžejních bodech křesťanské víry není vůbec možná a kdo se o ni přesto pokouší, pracuje na tom, aby křesťané či muslimové zradili svá kréda.

Pokud si uvědomíme tyto souvislosti, musí nám dojít, že náboženská víra může a fakticky má velmi odlišné ba přímo protikladné obsahy. Z toho plyne další otázka, kterou není dobré si nepoložit: proč jsem křesťanem a ne třeba právě muslimem? Dá se to vysvětlit jenom tím, že jsem se narodil do kulturně-civilizačního okruhu poznamenaného křesťanstvím, ale kdybych se narodil v místech,

kde vládne islám, byl bych stejně přesvědčeným muslimem, jako jsem dnes křesťanem? Řada lidí to skutečně takto myslí, ale nedochází jim, jaké má tento postoj následky. Jsme-li v naší víře beze zbytku kulturně-historicky podmíněni, pak leží poslední motiv naší víry ne v nás, nýbrž mimo nás. Nevěříme proto, že jsme se pro víru v Krista či Mohameda rozhodli na základě osobně nahlédnutých důvodů, ale proto, že naše mysl byly zvnějšku formovány prostředím, do něhož jsme se narodili. Nevěříme proto, že jsme kriticky přesvědčeni o pravdivosti věřeného, nýbrž proto, že v našem kulturně-náboženském prostředí se v daných záležitostech myslí, cítí a jedná určitým způsobem, který jsme přijali podobně jako naši genetickou výbavu. Toto „řešení“ je nicméně značně problematické. Neodpovídá totiž na potíž, na níž jsme narazili – na neslučitelnost obsahů různých věr. Nebo nás opravdu může nechat klidnými, když věříme v Krista jako Syna Božího a když vedle nás žijí lidé, kteří tuto naši víru striktně popírají svým vlastním krédem? Nevyvstane v nás za těchto okolností pochybnost, zda různé víry mohou být současně pravdivé? Nepocítíme neklid nad tím, že jsme to možná právě my, kdo se mýlíme? Anebo jsme k pravdivosti naší víry natolik lhostejní, že ji již nevidíme v žádném protikladu ke krédům, které naši víru od základu zneuznávají? Bereme ji už jen jako časem a místem podmíněný folk-lór, který okrašluje monotónnost našich všedních dní?

Rozhodnutí této aporie se musí opřít o nějaké vnější kritérium, které leží za hranicí každé víry, avšak které k ní strukturně patří. Kromě rozumu se žádné jiné vhodné měřítko nenabízí. Na otázku, zda existuje Bůh, co o Něm můžeme vědět, zda může intervenovat do našeho světa, není-li nesmyslné, aby plodil Syna atd. nečekejme ledajakou racionální odpověď. Například matematika, chemie, fyzika, biologie a podobné exaktní disciplíny nám k tomu nic neřeknou. Není to v jejich kompetenci, jejich předměty jsou odlišné. Pohled do lidských dějin ukazuje, že těmito problémy se kromě teologů zabývali i filosofové. Proto bychom se měli zajímat o to, co o naznačených věcech soudí. Nikdo není schopen apriori a bez patřičného zkoumání vyloučit, že by někdo z filosofů dokázal k nastíněným tématům sdělit něco opravdu podstatného. Bez namáhavého hledání se naše víra bude podobat vábnému ovoci, v jehož nitru však hlodá nehezky červ. Kdo se do něj zakousne, znechuceně ho odloží. Víra by neměla být „červivá“, neměla by v sobě mít kazy, jichž si nejsme vědomi. Nepřátelé křesťanství je totiž dříve nebo později odhalí a vystaví je s radostí k obecnému posměchu. Vlastně to již dávno učinili. Většina našich současníků se na křesťany dívá s posměšnou nadřazeností a v politice jsme svědky tendencí postavit ho dokonce mimo zákon. Patrně není daleko doba, kdy i v našich zemích budeme muset pro víru v Krista riskovat holý život. Nemálo lidí v dějinách bylo pronásledováno a zemřelo jenom proto, že věřili v nějakou mylnou ideologii. I komunisté a nacisté mají své mučedníky. Bylo by smutné, kdyby se oběť naší víry ničím podstatným nelišila od obětí, které tyto svedené lidské bytosti přinesly na oltář různých -ismů, jimž ve svém myšlení nedokázaly nebo nechtěly kriticky nijak čelit. Bez dobré filosofie se to však jen těžko zdaří.

Roman Cardal

PhDr. Roman Cardal, Ph.D., filosof

PROMLUVA PAPEŽE FRANTIŠKA K ŘÍMSKÉ ROTĚ

Papež František si nedávno posteskl nad tím, že prohlášení o neplatnosti manželství „je pokládáno za chladný akt, za pouhé ‚právní rozhodnutí‘“.

V každoročním projevu k Římské rotě – vatikánskému soudu, který se většinou zabývá odvoláními od diecézních církevních soudů z celého světa – řekl, že církvi jmenování soudci, kteří projednávají případy neplatnosti manželství, „nemohou nebrat ohled na vzpomínky, tvořené světlem i stíny, jež poznamenaly život nejen obou manželů, nýbrž také dětí“.

Byla to před tímto tribunálem zvláštní stížnost, protože Rota se nezabývá ničím jiným než chladnými, právními rozhodnutími.

Soudce v případě zneplatnění manželství zajímá víc, co se dělo před svatbou než po ní. „Světlo a stíny“ života – zejména „světlo a stíny“ života dětí – tu ve skutečnosti nehrají roli.

Manželství bývají zneplatněna z různých důvodů: „odepření vstupu“, jež zneumožňuje mít v daném svazku děti; touha po polygamním vztahu; další důvody – v podstatě jakýkoli záměr jednoho či obou zúčastněných, který církev považuje za protimanželský nebo který naopak brání tomu, co církev pokládá za nezbytnou součást manželství.

Je pravda, že většina manželství je dnes posuzována na základě mlhavějších psychologických faktorů. Nicméně i ty musí být přítomny tak, aby soudci mohli stanovit, že bránily manželskému souhlasu v době, kdy byl zdánlivě udělen. Ať už jsou důvody jakékoli, nic, k čemu dojde po uzavření sňatku, nemůže platné manželství zpětně zrušit.

Soudci Římské roty přezkoumávají fakta, zda existuje důkaz o tom, že manželství nikdy nebylo platně uzavřeno. Zúčastněné strany vidí zřídka kdy. Místo toho podrobně studují přepis svědectví, znalecké posudky a sepsané argumenty od kanonických právníků. Pokud se neprokáže, že manželství je neplatné, je pokládáno za právoplatně existující a man-

Setkání papeže Františka s členy Římské roty ve Vatikánu. Foto: Vatican Media

želům není ani po občanském rozvodu dovoleno uzavřít v církvi nový sňatek.

Po přečtení proslovu papeže Františka by však člověk téměř nabyt dojmu, že potvrzující rozhodnutí bylo předem jasné a že papežovým hlavním zájmem je zajistit, aby se tomu, kdo nesouhlasí s prohlášením o neplatnosti manželství, dostalo nezbytného doprovázení, které mu pomůže vypořádat se s tím.

František v tom není jediný. Problém rozvodů trápí církev od samého počátku. Ve skutečnosti Ježíšovo vyučování o nerozlučitelnosti manželství bylo jednou ze dvou příležitostí, kdy se mnozí jeho následovníci jeho slovům vzepřeli, přičemž druhým sporným tématem byla eucharistie. Je to, jak učedníci říkali, tvrdá řeč.

Něco z toho, co nyní vzešlo, je dobré. Přílišně komplikovaný proces zneplatnění byl zjednodušen a lidé snáze dosáhli projednání svého případu a rychlého rozhodnutí. František přihlíží k tomu, že misijní pole a další chudé oblasti nemožnou personálně obsadit své soudy tak, jak to předpokládá zákon. Také se – ně-

kdy marně – snaží vyloučit z procesu finanční prvek.

Ale pojďme dál. Vzpomínám si na zahájení synody o rodině roku 2014, kdy kardinál Walter Kasper řekl, že se od rozvedených katolíků, kteří vstoupili do dalšího manželství, nemůže očekávat, že budou žít podle učení církve, protože „hrdinství není pro průměrného křesťana“. Přemýšlím, zda by byl kardinál řekl totéž také o kněžích a jejich slibu celibátu. Nebo je „hrdinství“ něco, co očekává od kněží a řádových bratrů či sester, ale ne od „obyčejných laiků“?

Netvrdím, že hrdinství v sexuálních záležitostech se mezi laiky denně nevykytuje. Mnozí laici žijí v celibátu – takovém, který si sami nevybrali, ale byl na ně uvalen. Důvody to má obvykle všední: nemohoucí rodiče, kteří vyžadují neustálou péči, rodiče samoživitelé, kteří nemají mnoho času na společenský život, nebo i extrémní neohrabanost ve společenských kontaktech.

Církev tyto lidi vždy měla a chápala, že selhávají (stejně jako kněží a řádo-

ví bratři či sestry). Člověk, který nežije v manželství, může upadnout do vztahů na jednu noc, návštěv u prostitutek, pornografie, masturbace a nejrůznějších dalších sexuálních hříchů.

Řešení, které se těmto lidem nabízí, je stejné jako u kteréhokoli jiného hříchu: pokání, vyznání a rozhřešení. Funguje to u recidivistů a dokonce i u notorických provinilců.

Proč prostě nedělat totéž pro ty, kdo vstoupili do nového manželského svazku?

Tradičně to má dva důvody: nový vztah je sám o sobě blízkou příčinou hříchu, a tak se z něj člověk musí vymanit, aby získal rozhřešení; druhé manželství je pro ostatní věřící pohoršením.

V dnešní společnosti se těžko stane, že člověka něco pohorší, pokud sám pohoršení nevyhledává.

Vzhledem k tomu, jak je zneplatnění manželství v církvi běžné – a že se nezve-

řejňuje – člověk nemůže předpokládat, že druhé manželství není platné, a každopádně jediným, koho to zajímá, je farní slídil.

Pokud jde o první důvod, je to složitější.

Kanoničtí právníci rádi říkají, že „jen jediné je vyhrazeno pro manželství“, a myslí tím pohlavní styk. Manželé toho však spolu sdílejí mnohem víc a většině rozvedených nejvíc chybí právě společnost manžela či manželky. Kdyby se manželé snažili žít podle církevního učení a třeba sem tam ve slabosti selhávali, proč by se s nimi mělo jednat hůř než s člověkem, který se snaží žít podle učení církve?

Neznamená to, že by se mezi faráři a jejich rozvedenými farníky žijícími v novém manželství neměly odehrávat nesnadné a nepříjemné rozhovory ani že by mnohé páry takový návrh neodmítly. Mnozí by to po náležitém vysvětlení

zkusili – a už to je velká věc! Jako všichni ostatní by padali a potřebovali by pomoc, aby zase dokázali vstát. Jinými slovy, potřebovali by doprovázení. V tom vidím jedno z možných řešení naší době slušící. Rád bych však viděl, jak se nově hovoří intenzivně o prevenci rozpadlých manželství, jelikož situace je vážná v církvi i celé společnosti.

*Charles Collins
Catholic Herald*

Přeložila Alena Švecová

*Charles Collins
šéfredaktor Crux*

PÁN JEŽÍŠ MÁ „NÁHRADNÍ MŠE“ RÁD

„Dobře, nebudu z toho nadšený, ale kvůli vám to udělám.“ Tak se před pandemií vyjádřil roku 2019 o večerní mši na Boží hod velikonoční páter Lou Vallone, nejvíce pobuřující kněz v Pittsburghu, který teď v duchodu žije v mé farnosti. Naplánoval jsem to tehdy s určitým rozpaky, protože v mé farnosti se nedělní večerní mše obvykle vysluhuje, ale nebyl jsem si jist, kolik lidí bude chtít o Velikonocích na večerní mši svatou přijít.

Mezi námi staršími kněžími, kteří se snadněji unavíme a drahocenný večer bez různých setkání či veřejných povinností si opravdu vychutnáváme, nejsou takovéto mše svaté příliš v oblibě. Může nám také chybět sbor a plnější lavice. Každá farnost by však na sebe měla vzít určitá břemena služby lidem ve své oblasti a farnost, kam jsem byl jako duchovní přidělen, má mnoho kněží, kteří tuto obět nesou společně. Já jsem se zavázal, že budu sloužit nedělní večerní mše svaté v sedm hodin.

Staré dobré časy

Nejen kněží bývají v pokušení „náhradní mši“ pohrdat. Církve v Pittsburghu a řada starších měst ve Spojených státech dosud pamatují polovinu dvacátého století, kdy naše farnosti exponenciálně rostly a naše základní školy učily každý den ve dvou směnách, aby se žáci vešli do přeplněných tříd.

Můžeme si tuto slavnou minulost idealizovat a dívat se spatra na současné projevy úpadku. Pokud člověk v sobotu večer navštíví mši svatou s nedělní platností, jistě se snaží odstranit Ježíše z cesty, aby si mohl neděle užít po svém. Jestliže se v neděli dopoledne ukáže ve svém oblíbeném tričku s emblémem nějakého sportovního klubu, pak tento klub určitě miluje víc než Boha a svého bližního. Pokud jde o nedělní večerní mši svatou, je povrchní katolík, který jen plní svou povinnost.

Čtvrtí s vysokou hustotou katolického obyvatelstva, označované někdy jako

„katolická ghetta“, přísně dodržovaly třetí přikázání: Pamatuji na den odpočinku, že ti má být svatý. Obchody byly zavřené, matky připravovaly velké obědy pro svou rodinu a sousedy a každý, kdo nestál o pověst ničemy, si dal záležet na tom, aby se ve svých nejlepších šatech ukázal v neděli dopoledne na mši svaté.

Připisování nečistých motivů bývá samozřejmě často nespravedlivé. Je tu například zdravotnice, která má za sebou víkendové směny a je příliš unavená na bujarou formálnost nedělního dopoledne, a tak než si odpočine, potřebuje klidnější a méně nápadnou mši svatou. Je tu otec, který pilně dbá na to, aby se jeho dospívající dcera dostala na mši svatou, když celé dopoledne a odpoledne reprezentovala školu na turnaji v košíkové.

Jsou tu mladí manželé, kteří berou své děti na mši svatou ve dvou etapách, buď proto, že jedno je nemocné, nebo

Foto: © Frantisek_Ingr / Člověk a Víra

Cesta ke spáse je cesta, dlážděná nejen pro vysoce výkonná vozidla, ale také pro upoceně cyklisty a flegmatické stopaře.

prostě proto, že se všemi společně to je příliš náročné. A jsou tu starší manželé sužovaní mnoha chorobami, pro něž někdy bývá nesmírně těžké sebrat dost sil na to, aby se mohli dostavit na ranní mši svatou. Jsou tu také pracující manželé, kteří rádi končí víkend mši svatou, aby se připravili na nadcházející týden.

Vyšší laťka, Ježíšova laťka

„Přesto,“ namítnou mnozí, „nebylo by lepší nastavit laťku výš? Když v neděli nabídneme jenom dopolední mši svatou, lidi si budou muset vybrat: Buď si zvolí den Páně jako svou prioritu a přizpůsobí svůj osobní program mši svaté, nebo pro ně prioritou nebude a aspoň si to poctivě přiznají. A třeba ti, kdo tu vyšší laťku zdolají, zazáří jasnějším světlem a budou pro druhé lepším příkladem k následování.“

Ale kdepak, nemyslím si, že by to odpovídalo Ježíšovým pastoračním metodám. Ježíš rád nastavoval laťku vysoko, to jistě – „budte dokonalí, jako je dokonalý váš nebeský Otec“ –, ale byl ochoten tolerovat, že semeno někdy nepřinese stonásobnou, ale jen šedesáti nebo třicetinasobnou úrodu. Místo aby nechal stádo devadesáti devíti ovcí kráčet v uspořádaném procesí k zelené trávě a čerstvé vodě, nechá je bloumat sem

a tam, zatímco se pastýř vydá hledat tu ztracenou stou.

Uvažte například postgraduanta, který spí každý den od půl čtvrté ráno do půl jedenácté dopoledne a doveče se na večerní nedělní mši svatou, protože má stále ještě sklon k adolescentní prokrastinaci. Pravda, je nezralý. Ale není v tom jediný, a tak během týdnu potká na večerní nedělní mši svaté další mladé dospělé v podobné situaci.

Jeden žije doma se svou matkou a na mši svatou se večer doveče jen proto, aby umlčel matčino popichování. Jiný mladý muž pracuje i v neděli, protože se snaží ušetřit nějaké peníze na budoucnost. Jedna mladá žena pochází z necírkevní rodiny, ale teď se v ní probudil zájem o duchovní věci; netuší, že večerní mše svatá v neděli není normou.

Nejprve na sebe při příchodu a odchodu z kostela kývnou. Potom si sednou blízko u sebe a povídají si v lavicích způsobem, který by jejich bližní na nedělní dopolední bohoslužbě pohoršil. Celkem brzy už tvoří skupinu, která spolu chodí po mši svaté na oběd. Za několik let se někteří odstěhují, jiní nastoupí do práce, další se vezmou.

V každém případě je pravděpodobné, že na nedělní večerní mši svatou přestanou chodit, ale dokud na ni chodí, před-

stavuje důležitou etapu v jejich duchovním, společenském a lidském dozrání. Jejich vzájemné doprovázení se sice neodehrávalo v úplně ideálním společenském a duchovním prostoru, ale vytvořilo příležitost pro to, aby jeden druhému pomáhali na cestě ke spasení.

Cílem je spása

Jak je známo, *Kodex kanonického práva* na konci stanoví, že spása duší je v církvi nejvyšším zákonem. Na Kristově poslání se nepodílíme tak, že lidem nastavujeme nižší laťku, kterou musí překonat, než budou počítáni mezi následovníky.

Místo toho hledáme dynamiku, která končí spasením: Dozvídá se daný člověk o Ježíši a jeho církvi? Je na cestě k pokání a obrácení? Dozrávají tito novokřtění ve své praxi víry? Budou tito manželé schopni si navzájem pomáhat na cestě k nebi, i když se teď jejich láska jeví jako nezralá?

Takže pokud jde o mši svatou, ne každý potřebuje být v kravatě a nedělním klobouku na dopolední mši svaté, aby mohl uctívat Pána. Ve skutečnosti lze u těchto věřících čerpat radost a inspiraci a jejich zjevné priority možná naznačují, že tím, co dělají, se na poslání Krista a církve podílejí víc než většina. Avšak cesta ke spáse je cesta, dlážděná nejen pro vysoce výkonná vozidla, ale také pro upoceně cyklisty a flegmatické stopaře.

Počítá s řadou zastávek na odpočinek i krátkými vyjíždkami jiným směrem. Vytvoření prostoru pro obtěžkané a nejspíše může znamenat, že jim umožníme přitáhnout s sebou i další lidi, ke kterým bychom se jinak nedostali.

P. David Poeking
Catholic Herald
Přeložila Alena Švecová

Rev. David G. Poeking, STL
farář farnosti Archanděla Gabriela na okraji Pittsburghu

EXODUS, PŮST A VZNIK SKUTEČNÉHO NÁRODA

Před deseti lety jsem zahájil ten nejpozoruhodnější půst tím, že jsem se prvního dne pouti do Říma vydal na pahorek Aventinum do baziliky Santa Sabina. Podnikl jsem tehdy osmidenní cestu, po níž vznikla kniha *Pout' do Říma: poutní kostely*, kterou jsem napsal společně se svou přítelkyní Elizabeth Levovou a synem Stephenem. Liz Levová je skvělá anglofonní průvodkyně po uměleckých a architektonických památkách Věčného města a její zasvěcené výklady o římských poutních kostelích potvrzují pravdu, kterou naznačují Stephenovy evokativní fotografie (oceňované především v elektronickém vydání knihy *Pout' do Říma*): Nádhera otevírá pohled na hluboké pravdy katolické víry. Moje příspěvky v knize – úvahy o liturgických čteních každého dne od Popeleční středy po velikonoční oktáv – napomohly k tomu, že byla tato postní doba mimořádně obohacující, protože psaní těchto úvah mě nutilo ponořit se hlouběji do mešních čtení a breviáře.

Každou postní dobu přečte církev při svých denních modlitbách liturgie hodin prvních 20 kapitol z knihy Exodus. Obeznamenosť se jejími příběhy však žel může utlumit sílu této inspirované knihy, základního pilíře Starého zákona. Během půstu v roce 2011 jsem v Exodu našel nový význam díky důkladnějšímu čtení komentářů církevních otců, které doprovázejí příběh o Mojžíšovi a rodícím se izraelském národě uvedený v breviáři. Otcové v prvním tisíciletí čerpali z Exodu duchovní potravu, protože považovali druhou knihu Tóry za zdroj moudrosti, a nikoli za artefakt, který má být rozpitván na části. Letos bude má postní cesta knihou Exodus navíc doplněna komentářem současného moudrého muže Leona R. Kasse.

Naše doba si navzdory mnoha zmatkům našla v Leonu Kassovi ideálního učitele: vzdělaný humanista, lékař, znamenitý bioetik, gentleman a moudrý rádce – židovský učenec, který kdysi pomáhal katolíkům na Papežské Gregoriánské univerzitě číst Písmo tak jako ještě nikdy předtím. Kassova nová kniha

Francesco Bacchiacca: Sbirání many (cca 1540–1555)

Founding God's Nation: Reading Exodus (Yale University Press) doplňuje jeho přechodí impozantní titul *The Beginning of Wisdom: Reading Genesis* (Free Press). Obě knihy vznikly z mnohaletého intenzivního zkoumání těchto biblických textů se studenty. A při tomto nepředpojatém čtení Exodu získává známý příběh nový význam: Nyní nám Exodus prostřednictvím Kassova komentáře nabízí hlubokou reflexi toho, co to znamená být pravým lidem, nikoli jen pouhým souborem jednotlivců nebo sítí rodin.

Jak se z lidu stává národ? Podle Exodu národ potřebuje společný příběh. V případě lidu Izraele to byl a stále je příběh jeho vysvobození z egyptského otroctví, kde mu poroba bránila stát se skutečným národem. Národ také potřebuje zakládající událost, při níž se lid shodne na společném způsobu života. V Exodu je touto ustanovující událostí svobodné přijetí (jak to označuje Kass) „jha, které se stává stromem života“ – sinajské smlouvy, Desatera a Mojžíšova zákona. A skutečný národ potřebuje důstojnou reakci na lidskou touhu být v kontaktu s něčím větším, než jsme my sami. Exodus tedy dává svým čtenářům pokyn, aby odmítli modloslužbu (zlaté tele) a nahradili ji pravou bohoslužbou – službou Tomu, který je uctívání

hoden; Tomu, který vstupuje do dějin, aby vysvobodil svůj lid a pozval jej, aby v budoucnu chodil po jeho stezkách.

Knihy Exodus tak vyvolává důležité otázky ohledně naší současné situace. Můžeme být státotvorným národem, jestliže jsou naše vztahy jakožto občanů spíše transakční – já něco tobě, ty něco mně? Můžeme být skutečným národem, jestliže uctíváme falešného boha mamonu, klaníme se falešným mesiášům politiky identity a oddáváme se falešné etice vyjadřované heslem „udělal jsem to po svém“?

Je toho hodně, o čem bychom měli během letošní postní doby přemýšlet a za co se modlit. Kniha Exodus je dobrým společníkem na této cestě a Leon Kass je obdivuhodným průvodcem po pravdách obsažených v této skvělé knize.

George Weigel
First Things
Přeložil Pavel Štíčka

George Weigel
spisovatel, životopisec Jana Pavla II.
a vedoucí pracovník organizace Ethics
and Public Policy Center

ZASVĚCENÍ SE SVATÉMU JOSEFOVI

Vatikánský Státní sekretariát zaslal komisaři Stavební hutě baziliky sv. Petra, kanovníkům Vatikánské kapituly a servisnímu týmu pro liturgické slavení v bazilice přepis, jímž od 22. března v bazilice sv. Petra zakazuje doposud obvyklých individuálně celebrowaných mší svatých. Namísto toho jsou stanoveny časy, kdy se bude možné připojit ke koncelebraci (na jednom ze tří určených oltářů), která bude „liturgicky animována za pomoci lektorů a kantorů“. Organizované skupiny doprovázené biskupem či knězem mohou požádat o možnost slavit mši svatou v kryptě baziliky, a „pokud jde o mimořádný ritus, oprávnění kněží budou moci celebrowat (ve třech určených časech) v Klementinské kapli vatikánské krypty.“ Opatření je zdůvodněno „toutehou zajistit, aby mše svaté v bazilice sv. Petra probíhaly v atmosféře usebranosti a liturgické patřičnosti.“

Vím, že se tomu často věnujeme, ale jsou to přeci jen sousedé a máme kus společné historie (a pravděpodobně i budoucnosti), tedy: „Každý třetí německý katolík zvažuje odchod z Církve,“ zjistila reprezentativní studie (Erfurtského institutu pro výzkum veřejného mínění) zveřejněná 11. března. „Krizi ohledně sexuálního zneužívání není jediným důvodem tohoto exodu. Podle studie zadané severoněmeckou diecézí Osnabrück uvádějí způsob, jak Církev řešila krizi se sexuálním zneužíváním, jako důvod odchodu zejména starší katolíci. Mladí lidé však rezignují spíše proto, aby se vyhnuli placení povinné církevní daně,“ vysvětlila agentura CNA.

Ale jsou i dobré zprávy. Britský šestatřicetiletý novinář, okázale vystupující homosexuální aktivista Milo Yiannopoulos, dítě otce katolíka a matky židovky, před pár dny oznámil, že se stal „ex-gayem“ a zasvěcuje svůj život sv. Josefu. V interview říká: „Hlava Sva-

Foto: © Zdeněk Poruba / Člověk a Víra

té rodiny ztělesňuje to, oč by muži měli usilovat, řekl a popsal svatého Josefa jako „poskytovatele, ochránce – který je citlivou a láskyplnou a zbožnou, ale silnou a ochrannou hlavou rodiny“. Poznamenal, že zasvěcení se svatému Josefovi bylo cestou, jak se zavázat k čistému životu zaměřenému nyní především k boji proti „šílenství genderové ideologie“. Není ve svém rozhodnutí sám. Zmínil, jak zbožní lidé často doporučují podobný závazek vůči svatému Josefovi každému muži, který je „záletníkem... nebo má nějaký sexuální vedlejšák“, aby mohl znovu „přijít ke Kristu skrze sv. Josefa pro jeho dokonalé znázornění pravé, věrné mužnosti a hrdinských mužských vlastností.“ Oproti tomu tedy jezuita James Martin, známý propagací pro-LGBT postojů v Církvi, hájí obrácení se k Bohu (také) v ženském rodě a tvrdí, že vylučně mas-

kulinní představa Boha je „škodlivá“: „Bůh není muž. A ačkoliv Ježíš Kristus byl (a je) muž a vyzývá nás, abychom Boha nazývali Otcem, neznamená to, že by Bůh byl mužem, nebo pouze mužského pohlaví,“ říká Martin. Ale jo. Snad se z toho časem vyléčí na přímluvu mužského vzoru sv. Josefa podobně jako Milo.

„Uděluje se plnomocný odpustek věřícím, kteří se v rodinách nebo jako snoubenci pomodlí posvátný růženec.“ Tak říká Dekret Apoštolské penitenciáře k Roku sv. Josefa. A budiž nám útěchou, že „všichni věřící v Krista budou s pomocí svatého Josefa, opatrovníka Svaté rodiny z Nazareta, moci modlitbami a dobrými skutky získat útěchu a ulehčení od těžkých lidských útrap, kterými je poznamenána naše doba“.

–zd–